

7. Korotkih, M.G. (2014). Sudebnaja reforma 1864 goda v Rossii (sushhnost' i social'no-pravovoj mehanizm formirovaniya). [Judicial reform of 1864 in Russia (essence and social and legal mechanism of formation)]. *Sudebnaja vlast' i ugolovnyj process*. № 3. S. 42–106. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sudebnaya-reforma-1864-goda-v-rossii-suschnost-i-sotsialno-pravovoy-mehanizm-formirovaniya-izvlecheniya/viewer> [in Russian].
8. Obrusna, S.Yu. (2012). Formuvannia korpusu sudovoiu reformoiu 1864 roku. [Formation of the corps of judges under the judicial reform of 1864.]. *Pravo i suspilstvo*. № 4. S. 3–8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2012_4_3 [in Ukrainian].
9. Okunev, N.K. (1896). Voprosu ob obrazovatel'nom cenze i prodolzhitel'nosti sluzhby mirovyh sudej. [On the issue of educational qualifications and the length of service of justices of the peace]. *Zhurnal Ministerstva justicii*. № 2. S. 207–212. [in Russian].
10. Pavelko, V.O. (2012). Sudova systema na ukrainskykh zemliakh v skladi Rosiiskoi imperii za sudovoiu reformoiu 1864 roku. [Judicial system in the Ukrainian lands as part of the Russian Empire under the judicial reform of 1864.]. *Aktualni problemy polityky*. Vyp. 46. S. 439–446. [in Ukrainian].
11. Sviatotska, V. (2009). Instytut prysiazhnykh povirenykh na terytorii Ukrainy za sudovymi statutamy 1864 r. [Institute of Jurors on the Territory of Ukraine under the Court Statutes of 1864]. *Pravo Ukrainy*. № 8. S. 147–153. [in Ukrainian].
12. Skuratovych, I.M. (2014). Znachennia pidhotovchoho etapu u pryiniatti sudovoi reformy 1864 r. [The importance of the preparatory stage in the adoption of judicial reform in 1864]. *Forum prava*. № 3. S. 346–351. [in Ukrainian].
13. Shevchuk, L. (2014). Notarialna reforma 1864–1866 rr. v otsinkakh suchasnykiv. [Notarial reform of 1864–1866 in the estimations of contemporaries]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Ser. : Yurydychna*. Vyp. 59. S. 156–162. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_yu_2014_59_24 [in Ukrainian].
14. Iaroshenko, M.O. (2015). Protydiia koruptsii v sudovii systemi Naddnpirianskoi Ukrainy v druhii polovyni XIX – na pochatku XX st. [Anti-corruption in the judicial system of Dnieper Ukraine in the second half of the XIX – early XX centuries]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova. Seriya : Ekonomika i pravo*. Vyp. 30. S. 93–99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_018_2015_30_14. [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.4.1.31>

ПРАВОВА ПРИРОДА ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА В ЗАКРИТТІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Іван Гафич

аспірант кафедри судоустрою та прокурорської діяльності

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків, Україна)

ORCID ID: 0000-0001-7520-6538.

Анотація. У науковій статті розглядаються основні складові частини, що визначають правову природу діяльності прокурора щодо закриття кримінального провадження на стадії досудового розслідування. Розкриття природи цієї діяльності дозволяє визначити її сутність та окреслити коло питань, які вирішує прокурор щодо закриття кримінального провадження. Таким чином стає можливим з'ясувати роль прокурора на етапі закінчення досудового розслідування.

Метою статті є визначення правової природи діяльності прокурора щодо закриття кримінального провадження як форми закінчення досудового розслідування.

Обґрунтовано, що саме прокурор є ключовим і здебільшого виключним суб'єктом, який приймає рішення про закінчення досудового розслідування в одній із передбачених законом форм.

Аргументовано, що у ситуації закриття кримінального провадження прокурором реалізується декілька форм здійснення процесуального керівництва досудовим розслідуванням: 1) особисте прийняття процесуального рішення про закриття кримінального провадження; 2) контроль за відповідним процесуальним рішенням слідчого; 3) ініціювання прийняття цього процесуального рішення слідчим суддею.

Таким чином, діяльність прокурора щодо закриття кримінального провадження можна визначити як комплексний і багатоаспектний напрям процесуального керівництва досудовим розслідуванням, який полягає у припиненні кримінальної процесуальної діяльності за наявності відповідних підстав, які перешкоджають її продовженню та направленню кримінального провадження на розгляд суду.

Вказана діяльність є похідною від здійснення прокурором кримінального переслідування і визначається процесуальним статусом прокурора як суб'єкта, уповноваженого розпоряджатися публічним обвинуваченням у кримінальному провадженні.

Ключові слова: прокурор, кримінальне провадження, закриття кримінального провадження, досудове розслідування, процесуальне керівництво.

LEGAL NATURE OF THE PROSECUTOR'S ACTIVITIES AT THE TERMINATION OF CRIMINAL PROCEEDINGS

Ivan Gafych

Postgraduate Student at the Department of Judicial Organization and Prosecutorial Activities

Yaroslav Mudryi National Law University (Kharkiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0001-7520-6538

Abstract. The scientific article considers the main components that determine the legal nature of the prosecutor's activities to close criminal proceedings at the stage of pre-trial investigation. The disclosure of the nature of this activity allows us to determine its essence and outline the range of issues that the prosecutor decides on the closure of criminal proceedings. Thus, it becomes possible to ascertain the role of the prosecutor at the end of the preliminary investigation.

The purpose of the article is to determine the legal nature of the prosecutor's activity to close criminal proceedings as a form of ending a preliminary investigation.

It is justified that it is the prosecutor who is the key and in most cases exclusive subject who decides to end the pre-trial investigation in one of the forms prescribed by law.

It is argued that in the situation of closure of criminal proceedings, the prosecutor implements several forms of procedural leadership of a pre-trial investigation: 1) personal adoption of a procedural decision to close criminal proceedings; 2) control over the relevant procedural decision of the investigator; 3) initiating the adoption of this procedural decision by the investigating judge.

Thus, the activities of the prosecutor in closing criminal proceedings can be defined as a complex and multidimensional direction of the procedural direction of the pre-trial investigation, which consists in the termination of criminal procedural activities if there are appropriate grounds that prevent its continuation and the referral of criminal proceedings to the court.

This activity is derived from the prosecution of the prosecutor and is determined by the procedural status of the prosecutor as the entity authorized to administer the public prosecution of criminal proceedings.

Key words: prosecutor, criminal proceedings, closure of criminal proceedings, pre-trial investigation, procedural management.

CHARAKTER PRAWNY CZYNNOŚCI PROKURATORA W ZAMKNIĘCIU POSTĘPOWANIA KARNEGO

Ivan Hafych

aspirant Wydziału Sądownictwa i Prokuratury

Narodowego Uniwersytetu Prawniczego im. Jarosława Mądrego (Charków, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0001-7520-6538

Adnotacja. W artykule naukowym omówiono podstawowe elementy określające charakter prawny czynności prokuratora w sprawie zamknięcia postępowania karnego na etapie postępowania przygotowawczego. Ujawnienie charakteru tych czynności pozwala określić ich istotę i ustalić zakres spraw, które rozstrzyga prokurator w sprawie zamknięcia postępowania karnego. W ten sposób możliwe staje się ustalenie roli prokuratora na etapie zakończenia postępowania przygotowawczego.

Celem artykułu jest określenie charakteru prawnego czynności prokuratora w sprawie zamknięcia postępowania karnego jako formy zakończenia postępowania przygotowawczego.

Uzasadniono, że to prokurator jest kluczowym i w większości przypadków wyłącznym podmiotem, podejmującym decyzję o zakończeniu postępowania przygotowawczego w jednej z przewidzianych prawem form.

Argumentuje się, że w zamknięciu postępowania karnego prokurator dokona kilka form realizacji wytycznych proceduralnych postępowania przygotowawczego: 1) osobiste podjęcie decyzji procesowej o zamknięciu postępowania karnego; 2) nadzór nad odpowiednią decyzją procesową śledczego; 3) inicjowanie podjęcia tej decyzji procesowej przez sędziego śledczego.

Tak więc czynności prokuratora w zamknięciu postępowania karnego można zdefiniować jako kompleksowy i wieloaspektowy kierunek wytycznych proceduralnych postępowania przygotowawczego, polegających na zakończeniu postępowania karnego, jeśli istnieją odpowiednie podstawy, które uniemożliwiają jego kontynuację i skierowanie postępowania karnego do sądu.

Wspomniane czynności są pochodną wykonywania przez prokuratora postępowania karnego i są określone statusem procesowym prokuratora jako podmiotu uprawnionego do dysponowania oskarżeniem publicznym w postępowaniu karnym.

Słowa kluczowe: prokurator, postępowanie karne, zamknięcie postępowania karnego, postępowanie przygotowawcze, wytyczne proceduralne.

Вступ. Відповідно до законодавства України прокурор відіграє ключову роль у кримінальному провадженні. Особливо значущою вона є на стадії досудового розслідування. У межах дослідження участі прокурора у кримінальному провадженні окремої уваги заслугове аналіз сутності та змісту його діяльності щодо закриття кримінального провадження як найбільш поширеного процесуального рішення на стадії досудового розслідування. Розкриття природи цієї діяльності дозволяє не лише з'ясувати роль прокурора на етапі закінчення досудового розслідування, а й визначити правовий статус прокурора як учасника кримінального провадження та його призначення у кримінальному процесі.

Проблеми діяльності прокурора щодо закриття кримінального провадження досліджувалися такими ученими, як П.М. Каркач, А.В. Лапкін, А.М. Миронов, О.О. Торбас, Д.В. Шилова, В.М. Юрчишин та ін. Водночас правова природа цієї діяльності залишається предметом дискусій, що зумовлює необхідність теоретичного аналізу вказаних питань.

Метою статті є визначення правової природи діяльності прокурора щодо закриття кримінального провадження як форми закінчення досудового розслідування.

Основна частина. Особливості діяльності прокурора на окремих етапах кримінального провадження визначаються змістом правовідносин, які складаються на відповідному етапі, їх суб'єктивним складом і нормативною регламентацією. З цієї позиції розкриття сутності діяльності прокурора щодо закриття кримінального провадження має спиратися на розуміння правової природи етапу закінчення досудового розслідування.

Згідно із ч. 2 ст. 283 КПК України прокурор зобов'язаний у найкоротший строк після повідомлення особі про підозру здійснити одну з таких дій: 1) закрити кримінальне провадження; 2) звернутися до суду із клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності; 3) звернутися до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру. Виходячи із цього, можна виокремити такі три форми закінчення досудового розслідування: 1) закриття кримінального провадження; 2) звернення прокурора до суду із клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності; 3) звернення прокурора до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.

Аналізуючи закордонний досвід, можна дійти висновку, що, незважаючи на відмінності правових систем кримінального провадження у різних країнах, їхнє кримінальне процесуальне законодавство об'єднує загалом однотипний підхід до закінчення досудового розслідування, ключову роль у якому відіграє прокурор, котрий виступає суб'єктом, що веде кримінальне провадження на досудовій стадії і, таким чином, наділяється повноваженням приймати рішення про його закінчення. Типовими формами закінчення досудового розслідування є звернення до суду з обвинувальним актом або, якщо достатньо доказів вини підозрюваного, обвинуваченого не зібрано та в інших випадках, які виключають можливість продовження кримінального провадження, – його припинення (закриття) (Гафич, 2020: 139).

Повертаючись до української моделі, відзначимо, що той факт, що всі вказані форми закінчення досудового розслідування законодавець пов'язав із прокурором через конструювання відповідного процесуального обов'язку останнього (у найкоротший строк після повідомлення особі про підозру здійснити одну із цих дій, тобто обрати відповідну форму закінчення досудового розслідування), дозволяє визначити прокурора як ключового суб'єкта їх реалізації. На думку А. В. Лапкіна, прокурор має виключні повноваження щодо прийняття рішення про закінчення досудового розслідування, що впливає зі здійснення ним обвинувальної діяльності щодо підозрюваного (кримінального переслідування), в межах якої виключно прокурор може приймати рішення про початок, продовження або припинення кримінального переслідування (Лапкін, 2016: 93).

Дійсно, щодо таких форм закінчення досудового розслідування, як звернення до суду із клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності та звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, прокурор є виключним суб'єктом їх застосування. Підстави для такого висновку нам дають положення ст. 285–289 КПК України, виходячи з яких, звільнення особи від кримінальної відповідальності на стадії досудового розслідування здійснюється судом лише на підставі відповідного клопотання прокурора. Інших суб'єктів, котрі могли б направити до суду відповідне клопотання, закон не передбачає. Лише на стадії судового провадження звільнення особи від кримінальної відповідальності можливе «за клопотанням сторони кримінального провадження», тобто інших, ніж прокурор, учасників кримінального провадження. Проте на стадії досудового розслідування таке клопотання може виходити лише від прокурора. Зазначене стосується і звернення прокурора до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру. У КПК України не передбачено іншого, альтернативного прокуророві суб'єкта подання до суду обвинувального акта чи відповідних клопотань. Таким чином, виключно прокурор є суб'єктом, який приймає рішення про закінчення досудового розслідування у цих двох формах.

Закриття кримінального провадження розглядається дослідниками як процесуальне рішення, яке: по-перше, завершує провадження не лише у стадії досудового розслідування, а й загалом (окрім закриття провадження за підставою, передбаченою п. 3 ч. 1 ст. 284 КПК); по-друге, визначає долю підозрюваного: на нього не можуть бути покладені передбачені кримінальним та іншими законами правові наслідки кримінального правопорушення і щодо нього мають бути скасовані всі заходи процесуального примусу, застосовані у зв'язку з підозрою у вчиненні кримінального правопорушення (Капліна, Шило, 2013: 478).

Рішення про закриття кримінального провадження на стадії досудового розслідування, виходячи з норм ст. 284 КПК України, може приймати слідчий, дізнавач, прокурор, слідчий суддя або суд. Проте випадки закриття кримінального провадження слідчим суддею і судом мають винятковий характер, тому їх не можна вважати повноцінними суб'єктами закриття кримінального провадження. Так, згідно з абз. 4 ч. 4 ст. 284 КПК України суд може закрити кримінальне провадження лише: 1) з підстави, передбаченої п. 3-1 ч. 1 ст. 284 КПК України (не встановлено особу, котра вчинила кримінальне правопорушення, у разі закінчення строків давності притягнення до кримінальної відповідальності, крім випадків вчинення особливо тяжкого злочину проти життя чи здоров'я особи або злочину, за який згідно із законом може бути призначено покарання у виді довічного позбавлення волі) і 2) за клопотанням прокурора. Надання суду таких повноважень

пояснюється тим, що вказана підстава є одним із різновидів звільнення особи від кримінальної відповідальності, яке здійснюється виключно судом (ч. 2 ст. 44 КК України). Прокурор є обов'язковим суб'єктом ініціювання її застосування на стадії досудового розслідування.

Відповідно до ч. 9 ст. 284 КПК України слідчий суддя може винести ухвалу про закриття кримінального провадження лише за таких умов: 1) якщо закінчилися строки досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру, встановлені ч. 1 ст. 219 КПК України; 2) за клопотанням іншої особи, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, або її представника. Отже, повноваження слідчого судді щодо закриття кримінального провадження мають контрольний характер, тому його не варто розглядати як самостійного суб'єкта прийняття відповідного рішення.

Розмежовуючи сферу компетенції з цього питання між прокурором і слідчим (дознавачем), необхідно звернути увагу на наявність у прокурора повноваження приймати рішення про закриття кримінального провадження щодо підозрюваного з усіх підстав для цього, передбачених ч. 1 ст. 284 КПК України. Тому відповідна компетенція прокурора «поглинає» відповідні повноваження слідчого, є більш широкою і має пріоритетний характер.

Таким чином, саме прокурор є ключовим і здебільшого виключним суб'єктом, який приймає рішення про закінчення досудового розслідування в одній із передбачених законом форм.

Також варто звернути увагу на контрольний характер повноважень прокурора стосовно рішень слідчого (дознавача) щодо закриття кримінального провадження. Це виражається у наданні прокуророві повноважень скасовувати постанову слідчого, дознавача про закриття кримінального провадження у зв'язку з її незаконністю чи необґрунтованістю ініціативно або за скаргою заявника, потерпілого (ч. 6 ст. 284 КПК України). Застосування прокурором цього повноваження передбачає перевірку законності, обґрунтованості та вмотивованості відповідного рішення слідчого (дознавача), а також правильності оформлення ним постанови про закриття кримінального провадження.

З огляду на виражений контрольний аспект цієї діяльності прокурора науковці розглядають її в контексті прокурорського нагляду. Традиційно прокурорський нагляд визначається як самостійний вид державної діяльності, змістом якого є перевірка точності додержання Конституції України, виконання вимог законів, відповідності інших правових актів закону, вжиття заходів щодо усунення виявлених правопорушень за допомогою засобів, які законом надано виключно прокуратурі (Каркач, 2013: 5). А.М. Миронов висловлює думку, що прокурор наглядає за законністю рішень слідчого про закриття кримінального провадження шляхом перевірки відповідних постанов, проведення якої є службовим обов'язком прокурора – процесуального керівника досудового розслідування (Миронов, 2016: 160).

Водночас подібний підхід видається нам застарілим і неактуальним. Сьогодні відповідно до положень п. 2 ч. 1 ст. 131-1 Конституції України діяльність прокурора у досудовому розслідуванні необхідно розглядати у парадигмі функції організації та процесуального керівництва досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляду за негласними та іншими слідчими та розшуковими діями органів правопорядку.

Оскільки норми Основного Закону є нормами прямої дії та на прокуратуру заборонено покладати інші функції, не передбачені Конституцією України, положення ч. 2 ст. 36 КПК України, згідно з якими відповідні повноваження прокурора надані йому для здійснення нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування, не підлягають застосуванню. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням є не формою прокурорського нагляду, а самостійною складовою частиною відповідної конституційної функції прокуратури. Хоч у формулюванні п. 2 ч. 1 ст. 131-1 Конституції України згадується термін «нагляд», він застосовується до гранично визначеної предметної сфери: негласних та інших слідчих і розшукових дій органів правопорядку. Відповідно до ч. 1 ст. 223 КПК України слідчі (розшукові) дії є діями, спрямованими на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні. Отже, прийняття рішення про закриття кримінального провадження не може вважатися слідчою (розшуковою) дією органу правопорядку, а тому не входить до предмету прокурорського нагляду у розумінні п. 2 ч. 1 ст. 131-1 Конституції України.

Як слушно зауважує В.С. Бабкова, процесуальне керівництво розслідуванням з боку прокурора передбачає, що він наділений владними повноваженнями, використовуючи які, повинен забезпечити законність і обґрунтованість процесуальних рішень органів досудового розслідування і, відповідно, для виконання цього завдання він має повноваження щодо скасування незаконних і необґрунтованих рішень слідчого (Бабкова, 2012: 71). Таким чином, перевірка прокурором постанов слідчого, дознавача про закриття кримінального провадження цілком узгоджується з теоретичною концепцією процесуального керівництва досудовим розслідуванням.

З огляду на це існує необхідність визначення діяльності прокурора щодо закриття кримінального провадження у структурі процесуального керівництва досудовим розслідуванням.

Фактично у ситуації закриття кримінального провадження прокурором реалізується декілька форм здійснення процесуального керівництва досудовим розслідуванням: 1) особисте прийняття процесуального рішення про закриття кримінального провадження; 2) контроль за відповідним процесуальним рішенням слідчого; 3) ініціювання прийняття цього процесуального рішення слідчим суддею. Вказані форми застосовуються прокурором як альтернативні, однак їх об'єднує спільний предмет (коло питань, які встановлюються прокурором) – всебічність, повнота й об'єктивність проведеного досудового розслідування, а також процесуальний наслідок у вигляді остаточного припинення кримінальної процесуальної діяльності.

Висновки. Таким чином, діяльність прокурора щодо закриття кримінального провадження можна визначити як комплексний і багатоаспектний напрям процесуального керівництва досудовим розслідуванням, який полягає у припиненні кримінальної процесуальної діяльності за наявності відповідних підстав, що перешкоджають її продовженню та направленню кримінального провадження на розгляд суду. Вказана діяльність є похідною від здійснення прокурором кримінального переслідування і визначається процесуальним статусом прокурора як суб'єкта, уповноваженого розпоряджатися публічним обвинуваченням у кримінальному провадженні.

Список використаних джерел:

1. Бабкова В. Проблеми здійснення прокурором наглядових повноважень у формі процесуального керівництва під час проведення досудового розслідування. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 3. С. 71–73.
2. Гафич І.І. Зарубіжний досвід діяльності прокурора щодо закриття кримінального провадження. *Доступ до правосуддя в контексті реформи децентралізації в Україні* : матер. Загальнонаціонального юридичного форуму (м. Севе-родонецьк, 13 грудня 2019 р.). Севе-родонецьк : Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка, 2020. С. 137–139.
3. Каркач П.М. Організація роботи районної, міської прокуратури : науково-практичний посібник. Харків : Право, 2013. 336 с.
4. Кримінальний процес : підручник / за ред. В.Я. Тація, Ю.М. Грошевого, О.В. Капліної, О.Г. Шило. Харків : Право, 2013. 824 с.
5. Лапкін А.В. Диференціація форм закінчення досудового розслідування і роль прокурора в їх застосуванні. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2016. Вип. 3. С. 87–97.
6. Миронов А.М. Прокурорський нагляд за законністю закриття кримінального провадження. *Право і суспільство*. 2016. № 1. С. 159–164.

References:

1. Babkova, V. (2012). Problemy zdiisnennia prokurorom nahliadovykh povnovazhen u formi protsesualnoho kerivnytstva pid chas provedennia dosudovoho rozsliduvannia [Problems of the prosecutor's implementation of supervisory measures in the form of procedural management of the pre-trial investigation conducted by the pre-trial investigation]. *Visnyk Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy*, № 3, pp. 71–73 [in Ukrainian].
2. Hafych, I.I. (2020). Zarubizhnyi dosvid diialnosti prokurora shchodo zakryttia kryminalnoho provadzhennia [Foreign experience of the prosecutor to stop criminal proceedings]. *Dostup do pravosuddia v konteksti reformy detsentralizatsii v Ukraini* : mater. Zahalnonatsionalnoho yurydychnoho forumu (m. Sievierodonetsk, 13 hrudnia 2019 r.). Sievierodonetsk: Luhan. derzh. un-t vnutr. sprav im. E.O. Didorenka, pp. 137–139 [in Ukrainian].
3. Karkach, P.M. (2013). Orhanizatsiia roboty raionnoi, miskoi prokuratury [Organization of the work of the district, city prosecutor's office]: nauk.-prakt. posib. Kh.: Pravo, 336 p. [in Ukrainian].
4. Kaplina, O.V., Shylo, O.H. (2013). Kryminalnyi protses [Criminal proceedings]: pidruchnyk; za red. V.Ya. Tatsiia, Yu.M. Hroshevoho, O.V. Kaplinoi, O.H. Shylo. Kh. : Pravo, 824 p. [in Ukrainian].
5. Lapkin, A.V. (2016). Dyferentsiatsiia form zakinchennia dosudovoho rozsliduvannia i rol prokurora v yikh zastosuvanni [Differentiation of forms of completion of pre-trial investigations and the role of the prosecutor in their application]. *Visnyk Luhanskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav imeni E. O. Didorenka*, issue 3, pp. 87–97 [in Ukrainian].
6. Myronov, A.M. (2016). Prokurorskyi nahliad za zakonnistiu zakryttia kryminalnoho provadzhennia [Prosecutorial supervision of the legality of the termination of criminal proceedings]. *Pravo i suspilstvo*, № 1, pp. 159–164 [in Ukrainian].